

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก

1. การเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อ

Potato dextrose agar (PDA)

มันฝรั่ง	200	กรัม
dextrose	20	กรัม
วุ้น	18	กรัม
น้ำ	1	ลิตร

นำมันฝรั่งที่ปอกเปลือกแล้วมาหั่นเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ขนาดประมาณ 1 x 1 เซนติเมตร นำมาต้มในน้ำ 500 มิลลิลิตร จนมันฝรั่งเริ่มนิ่ม กรองเอาแต่น้ำ แล้วเติม dextrose ลงไป นำน้ำที่เหลือ 500 มิลลิลิตร มาต้มวุ้นจนน้ำใส จึงนำมาเทรวมกับน้ำมันฝรั่ง คนให้เข้ากัน ปรับปริมาตรเป็น 1 ลิตร แบ่งใส่ขวด แล้วนำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว นาน 20 นาที

PDA-Rose Bengal

มันฝรั่ง	200	กรัม
dextrose	20	กรัม
streptomycin	0.1	กรัม
Rose Bengal	0.05	กรัม
วุ้น	18	กรัม
น้ำ	1	ลิตร

นำมันฝรั่งที่ปอกเปลือกแล้วมาหั่นเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ขนาดประมาณ 1 x 1 เซนติเมตร นำมาต้มในน้ำ 500 มิลลิลิตร จนมันฝรั่งเริ่มนิ่ม กรองเอาแต่น้ำ แล้วเติม dextrose ลงไป นำน้ำที่เหลือ 500 มิลลิลิตร มาต้มวุ้นจนน้ำใส จึงนำมาเทรวมกับน้ำมันฝรั่ง คนให้เข้ากัน ปรับปริมาตรเป็น 1 ลิตร แบ่งใส่ขวด แล้วนำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว นาน 20 นาที จากนั้นเติม streptomycin และ Rose Bengal แล้วจึงนำไปใช้

Potato dextrose broth (PDB)

มันฝรั่ง	200	กรัม
dextrose	20	กรัม
yeast extract	0.2	เปอร์เซ็นต์
น้ำ	1	ลิตร

นำมันฝรั่งที่ปอกเปลือกแล้วมาหั่นเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ขนาดประมาณ 1 x 1 เซนติเมตร แล้วนำมาต้มจนมันฝรั่งเริ่มนิ่ม กรองเอาแต่น้ำ แล้วเติม yeast extract และ dextrose ลงไป ปรับปริมาตรเป็น 1 ลิตร แบ่งใส่ขวดรูปชมพู่ (mask) ขนาด 250 มิลลิลิตร ขวดละ 50 มิลลิลิตร แล้วนำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว นาน 20 นาที

2. สารเคมีที่ใช้ในการสกัดดีเอ็นเอตามวิธีของ White *et al.* (1990)

2.1 phenol : chloroform : isoamyl alcohol (25 : 24 : 1)

ผสมสาร phenol 25 มิลลิลิตร กับ chloroform 24 มิลลิลิตร และ isoamyl alcohol 1 มิลลิลิตร เก็บไว้ในขวดสีชาที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส

2.2 1X TE buffer

10 mM Tris-HCl 780 มิลลิกรัม

1 mM EDTA (pH 8.0) 1,860 มิลลิกรัม

ผสมสารทั้งสองตามปริมาตรเข้าด้วยกัน ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 100 มิลลิลิตร นำไปนึ่งฆ่าเชื้อ เก็บไว้ในที่อุณหภูมิห้อง

2.3 70% ethanol

ผสมสารละลาย ethanol 70 มิลลิลิตร กับน้ำกลั่นฆ่าเชื้อ 30 มิลลิลิตร เก็บไว้ที่ 4 องศาเซลเซียส

2.4 100% isopropanol

เทสารละลาย isopropanol ใส่ขวดเก็บไว้ที่ 4 องศาเซลเซียส

2.5 Extraction buffer (100 มิลลิลิตร)

50 mM Tris-HCl

50 mM EDTA

3% SDS

1% β -mercaptoethanol

ชั่งสาร Tris-HCl จำนวน 0.79 กรัม ละลายกับน้ำกลั่นฆ่าเชื้อ 70 มิลลิลิตร กวนสารด้วย magnetic stirrer ปรับ pH เป็น 8 จากนั้นเติม EDTA 1.86 กรัม และ SDS ปริมาตร 3 เปอร์เซ็นต์ของ

ปริมาณสารละลายทั้งหมด กวนสารละลายเข้ากัน ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้เป็น 100 มิลลิลิตร เก็บไว้ในขวดฆ่าเชื้อ เมื่อจะใช้จึงเติม β -mercaptoethanol ปริมาตร 1 เปอร์เซ็นต์ ของปริมาตรสารละลายที่ต้องใช้

2.6 3M sodium acetate

ละลาย sodium acetate 24.609 กรัม ในน้ำกลั่น 80 มิลลิลิตร กวนด้วย magnetic stirrer ปรับ pH เป็น 5.2 ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ครบ 100 มิลลิลิตร นำไปนึ่งฆ่าเชื้อ เก็บไว้ที่อุณหภูมิห้อง

3. สารเคมีที่ใช้ในปฏิกิริยา PCR (50 ไมโครลิตร)

10X PCR buffer	5	ไมโครลิตร
100 μ M dNTPs mixture	1	ไมโครลิตร
ITS1 primer	2	ไมโครลิตร
ITS4 primer	2	ไมโครลิตร
50 mM MgCl ₂	1.5	ไมโครลิตร
Taq DNA polymerase	0.125	ไมโครลิตร

ปริมาตรของ DNA template 5 ไมโครลิตร จากนั้นจึงเติม PCR buffer ในปริมาตรข้างต้น เขย่าให้เข้ากัน แล้วจึงปรับปริมาตรด้วยน้ำให้ครบ 50 ไมโครลิตร

4. สารเคมีที่ใช้ในปฏิกิริยา RFLP (20 ไมโครลิตร)

ผลผลิตของ PCR	10	ไมโครลิตร
buffer	2	ไมโครลิตร
10X BSA	2	ไมโครลิตร
enzyme	1	ไมโครลิตร

นำสารเคมีในปริมาตรข้างต้นมาผสมให้เข้ากัน จากนั้นปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ครบ 20 ไมโครลิตร จากนั้นจึงนำไปบ่มที่อุณหภูมิที่เหมาะสมกับชนิดของเอนไซม์ต่างๆ

5. สารเคมีสำหรับการทำ electrophoresis gel

5.1 5X TBE

tris base	54.0	กรัม
boric acid	27.5	กรัม
0.5 M EDTA (pH 8)	20.0	มิลลิลิตร

ละลาย tris base 54.0 กรัม กับ boric acid 27.5 กรัม ในน้ำกลั่นฆ่าเชื้อ 800 มิลลิลิตร ละลายให้เข้ากัน เติม EDTA 20 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นจนครบ 1 ลิตร

5.2 Loading dye

deionized formamide	95%
bromophenol blue	0.1%
EDTA (pH8)	10 มิลลิโมลาร์

ผสมสารทั้งสามเข้าด้วยกัน จากนั้นเก็บไว้ที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส

5.3 Ethidium bromide (EtBr) (10 มิลลิกรัม/มิลลิลิตร)

ละลายสาร EtBr 1 กรัม ในน้ำกลั่น ปรับปริมาตรให้เป็น 1 ลิตร ใส่ในภาชนะทึบแสง หรือใช้แผ่น aluminium foil หุ้มภาชนะปิดให้สนิท เก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส

ตารางที่ 1 ข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอของเชื้อรา *Trichoderma* spp. ที่ได้จากการวิเคราะห์ PCR-RFLP โดยใช้เอนไซม์ตัดจำเพาะ 3 ชนิด

ไอโซเลต	เอนไซม์ตัดจำเพาะ		
	<i>EcoRI</i>	<i>SmaI</i>	<i>BamHI</i>
T-1	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-2	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-3	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-4	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-5	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-6	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-7	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-8	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-9	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-10	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-11	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-12	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-13	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-14	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-15	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-16	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-17	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-18	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-19	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-20	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-21	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-22	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-23	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-24	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ไอโซเลต	เอนไซม์ตัดจำเพาะ		
	<i>EcoRI</i>	<i>SmaI</i>	<i>BamHI</i>
T-25	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-26	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-27	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-28	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-29	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-30	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-31	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-32	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-33	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-34	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-35	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-36	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-37	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-38	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-39	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-40	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-41	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-42	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-43	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-44	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-45	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-46	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-47	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ไอโซเลต	เอนไซม์ตัดจำเพาะ		
	<i>EcoRI</i>	<i>SmaI</i>	<i>BamHI</i>
T-48	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-49	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-50	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-51	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-52	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-53	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-54	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-55	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-56	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-57	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-58	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-59	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-60	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-61	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-62	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-63	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-64	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-65	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-66	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-67	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-68	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-69	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-70	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-71	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-72	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-73	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ไอโซเลต	เอนไซม์ตัดจำเพาะ		
	<i>EcoRI</i>	<i>SmaI</i>	<i>BamHI</i>
T-74	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-75	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-76	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-77	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-78	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-79	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-80	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-81	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-82	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-83	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-84	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-85	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-86	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-87	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-88	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-89	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-90	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-91	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-92	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1
T-93	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-94	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-95	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-96	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	1 0 0 0 0
T-97	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-98	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0
T-99	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ไอโซเลต	เอนไซม์ตัดจำเพาะ		
	<i>EcoRI</i>	<i>SmaI</i>	<i>BamHI</i>
T-100	1 0 0 0 0	0 1 0 0 1	0 0 1 1 0

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 2 ผลการเจริญของเชื้อรา *Fusarium* spp. และเปอร์เซ็นต์การยับยั้งของเชื้อรา *Trichoderma* spp. ทั้ง 100 ไอโซเลต ต่อเชื้อรา *Fusarium* 2 ไอโซเลต ที่ระยะเวลา 4 วัน

<i>Trichoderma</i>	<i>Fusarium</i> spp.			
	Isolate 1		Isolate 2	
	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง
T-1	3.3	63.33	3.4	62.22
T-2	3.5	61.11	2.7	70.00
T-3	3.2	64.44	2.8	68.89
T-4	3.0	66.67	2.9	67.78
T-5	4.0	55.56	3.0	66.67
T-6	3.5	61.11	3.0	66.67
T-7	2.8	68.89	3.0	66.67
T-8	3.6	60.00	3.0	66.67
T-9	3.5	61.11	2.6	64.44
T-10	3.0	66.67	2.5	72.22
T-11	3.6	60.00	2.8	68.89
T-12	3.6	60.00	2.1	76.67
T-13	3.5	61.11	2.9	67.78
T-14	3.0	66.67	3.1	65.56
T-15	3.0	66.67	3.0	66.67
T-16	3.3	63.33	2.8	68.89
T-17	3.5	61.11	2.7	70.00
T-18	3.2	64.44	2.7	70.00
T-19	3.4	62.22	1.7	81.11
T-20	3.3	63.33	2.1	76.67
T-21	3.3	63.33	2.2	75.56
T-22	3.5	61.11	2.7	70.00
T-23	3.5	61.11	3.0	66.67
T-24	3.6	60.00	3.0	66.67

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Trichoderma	Fusarium spp.			
	Isolate 1		Isolate 2	
	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง
T-25	3.5	61.11	2.8	68.89
T-26	3.3	63.33	1.9	78.89
T-27	3.5	61.11	2.8	68.89
T-28	3.6	60.00	2.5	72.22
T-29	3.7	58.89	3.0	66.67
T-30	3.6	60.00	2.9	67.78
T-31	4.0	55.56	3.3	63.33
T-32	3.6	60.00	3.0	66.67
T-33	3.5	61.11	3.0	66.67
T-34	3.5	61.11	2.8	68.89
T-35	3.4	62.22	3.2	64.44
T-36	3.6	60.00	2.3	74.44
T-37	3.1	65.56	2.1	76.67
T-38	3.7	58.89	1.9	65.56
T-39	3.6	60.00	3.0	66.67
T-40	3.0	66.67	3.0	66.67
T-41	3.6	60.00	3.0	66.67
T-42	3.4	62.22	2.5	72.22
T-43	3.5	61.11	3.0	66.67
T-44	2.5	72.22	3.0	66.67
T-45	3.0	66.67	2.8	68.89
T-46	3.2	64.44	2.2	75.56
T-47	3.0	61.67	2.7	70.00
T-48	3.9	56.67	2.1	76.67

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Trichoderma	<i>Fusarium</i> spp.			
	Isolate 1		Isolate 2	
	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง
T-49	3.2	64.44	2.5	72.22
T-50	3.0	66.67	3.0	66.67
T-51	3.0	66.67	2.5	70.00
T-52	3.3	63.33	2.5	72.22
T-53	3.8	57.78	2.7	70.00
T-54	3.3	63.33	2.0	77.78
T-55	2.7	70.00	1.8	80.00
T-56	3.3	63.33	2.3	74.44
T-57	3.5	61.11	2.9	67.78
T-58	3.3	63.33	2.6	71.11
T-59	3.5	61.11	3.0	66.67
T-60	3.5	61.11	2.7	70.00
T-61	3.2	64.44	3.2	64.44
T-62	2.5	72.22	2.2	75.56
T-63	3.3	63.33	2.3	74.44
T-64	3.0	66.67	2.5	72.22
T-65	3.1	65.56	3.0	66.67
T-66	3.3	63.33	2.8	68.89
T-67	3.0	66.67	2.7	70.00
T-68	3.2	64.44	3.0	66.67
T-69	3.4	62.22	3.0	66.67
T-70	3.4	62.22	2.8	68.89
T-71	3.0	66.67	2.4	73.33
T-72	3.1	65.56	2.7	70.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Trichoderma	<i>Fusarium</i> spp.			
	Isolate 1		Isolate 2	
	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง
T-73	3.2	64.44	2.7	70.00
T-74	2.8	68.89	1.7	81.11
T-75	3.5	61.11	2.2	75.56
T-76	3.5	61.11	2.7	70.00
T-77	3.5	61.11	3.0	66.67
T-78	3.2	64.44	2.8	68.89
T-79	3.2	64.44	2.1	76.67
T-80	3.7	58.89	2.4	73.33
T-81	3.5	61.11	2.0	77.78
T-82	3.5	61.11	2.4	73.33
T-83	3.2	65.56	2.0	77.78
T-84	3.8	57.78	2.8	68.89
T-85	2.5	72.22	3.0	66.67
T-86	3.5	61.11	1.8	80.00
T-87	3.0	66.67	2.5	72.22
T-88	3.4	62.22	2.7	70.00
T-89	3.1	65.56	2.1	76.67
T-90	2.5	72.22	2.9	75.56
T-91	3.1	65.56	3.0	66.67
T-92	3.3	63.33	1.6	82.22
T-93	3.1	65.56	3.0	66.67
T-94	2.9	67.78	2.7	70.00
T-95	2.9	67.78	2.5	72.22
T-96	3.0	66.67	2.5	64.44

ตารางที่ 2 (ต่อ)

<i>Trichoderma</i>	<i>Fusarium</i> spp.			
	Isolate 1		Isolate 2	
	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง	อัตราการเจริญ	% การยับยั้ง
T-97	3.0	66.67	2.5	72.22
T-98	3.3	63.33	2.8	68.89
T-99	3.5	61.11	3.1	65.56
T-100	2.9	67.78	3.5	66.67

ตารางที่ 3 ผลการยับยั้งของเชื้อรา *Trichoderma* spp. ทั้ง 10 ไอโซเลตที่มีต่อการเจริญของเชื้อรา *F. oxysporum* ไอโซเลตที่ 1 2 *Aspergillus* และ *Penicillium* บน

อาหาร PDA

<i>Trichoderma</i>	<i>Fusarium</i> ไอโซเลตที่ 1					<i>Fusarium</i> ไอโซเลตที่ 2					<i>Aspergillus</i>					<i>Penicillium</i>				
	จำนวนซ้ำ					จำนวนซ้ำ					จำนวนซ้ำ					จำนวนซ้ำ				
	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง
<i>T. harzianum</i> ไอโซเลต 10	4.0	4.0	3.9	3.7	56.67	3.2	2.5	3.1	3.3	66.39	3.1	3.1	3.3	3.4	64.17	4.5	4.7	4.8	4.7	48.06
<i>T. hamatum</i> ไอโซเลต 3	4.2	3.6	3.7	3.7	57.78	3.2	3.1	3.3	3.5	63.61	3.4	3.4	3.5	3.4	61.94	5.0	5.5	4.9	5.0	43.33
<i>T. longibrachiatum</i> ไอโซเลต 67	3.6	3.1	3.7	3.7	60.83	3.0	3.2	2.7	3.3	66.11	2.8	3.2	3.1	3.3	65.56	5.0	4.5	5.2	4.8	45.83
<i>T. aureoviride</i> ไอโซเลต 37	4.2	4.0	4.0	3.7	55.83	3.3	3.0	3.6	3.2	63.61	3.0	3.0	3.0	3.2	66.11	4.5	4.3	4.2	4.4	51.67
สารชีวภัณฑ์ 1	3.6	4.0	4.0	3.8	57.22	4.2	3.3	3.5	3.5	59.72	3.2	3.3	3.0	2.8	65.83	4.4	4.4	4.3	4.2	51.94

ตารางที่ 3 (ต่อ)

Trichoderma	Fusarium ไฮโซเดตต์ที่ 1					Fusarium ไฮโซเดตต์ที่ 2					Aspergillus					Penicillium				
	จำนวนซ้ำ					จำนวนซ้ำ					จำนวนซ้ำ					จำนวนซ้ำ				
	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง	1	2	3	4	% การ ยับยั้ง
สารชีวภัณฑ์ 2	3.2	3.8	3.5	3.4	61.39	2.4	2.5	2.7	2.7	71.39	2.9	2.9	3.4	3.4	65.00	5.4	5.4	5.2	5.3	40.83
สารชีวภัณฑ์ 3	3.6	3.9	3.1	3.7	60.28	3.2	3.3	2.7	2.9	66.39	3.3	3.3	3.0	3.2	64.44	4.5	4.3	4.9	4.3	50.00
สารชีวภัณฑ์ 4	3.5	4.0	3.8	3.6	58.61	2.8	2.3	2.5	2.3	72.50	3.0	2.9	3.3	2.9	66.39	5.5	5.1	5.0	5.1	42.50
สารชีวภัณฑ์ 5	3.4	3.6	3.7	3.7	60.00	3.4	3.0	2.5	3.0	66.94	3.6	3.3	3.1	3.0	63.89	5.0	4.8	5.1	4.8	45.28
สารชีวภัณฑ์ 6	3.8	3.8	3.8	3.8	57.78	3.2	2.9	3.5	2.8	65.56	3.0	3.2	3.1	2.7	66.67	4.9	4.6	4.5	4.4	48.89

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นฤมล แวคสายหงษ์
วัน เดือน ปี เกิด	30 สิงหาคม 2524
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนวัฒโนทัย พายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตร ศาสตร์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2546
ทุนการศึกษา	ได้รับทุนอุดหนุนบัณฑิตศึกษา โครงการย่อยบัณฑิตศึกษาและ วิจัยสาขาเทคโนโลยีชีวภาพเกษตร ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่